

Nevěsta v písku pouště

PALMYRA – SYRSKÉ MĚSTO S NÁDHERNÝMI ANTICKÝMI PAMÁTKAMI

Na počátku byl pramen a ten pramen byl život. Odpradávná napájel oázu uprostřed pouště mezi Eufratem a Středozemním mořem. Zastavovaly zde karavany putující po Hedvábné stezce, aby tu doplnily zásoby vody a odpočinuly si. Za několik tisíc let, kdy velbloudy nahradily autobusy, ten pramen vyschl. Co všechno se přihodilo mezitím?

Hatsss, hatsss, obratně popohání svého velblouda šestnáctiletý beduín Rdoan, oblečený do lehkého šedého roucha a s červeno-bílým šátkem na hlavě. Spolu s jedenácti bratry a čtyřmi sestrami žije v oáze starověkého syrského města Palmyra. Velikost chlapcovy rodiny, která jako by se zhlédla v legendárním Klapzubově manšaftu, je třeba brát s rezervou, protože konečnou cifru vyhrkne po nekonečném přepočítávání na prstech obou rukou.

Do školy – ačkoliv je první stupeň v Sýrii povinný – nikdy nechodil. Dojí bratrovy velbloudy a čas od času vyjede s turisty do pouště. Podle syrského rčení je sice velbloud lepší než krása, přesto už jsou dnes v zemi stáda těchto zvířat s věčným úsměvem na tlamě celkem vzácná. Beduíni, kterých v osmnáctimilionové Sýrii dnes žije asi milion, častěji chovají ovce a kozy.

Velbloud, se zeleným kovovým sedlem vystlaným strakatými dekami na hřbetě, rozvázně štrádne přesinou a podle nálady tu a tam okusuje, co mu přijde pod nos. Musíme se pevně držet, abychom drželi balanc. S každým velikánovým krokem si ale zvykáme na jeho houpavý taneční krok a získáváme na jistotě, až člověku nakonec přijde, že jízda na tomto gigantu je stejně přirozená jako na kole. Projdeme prашnými uličkami oázy na kraji Palmyry, za sebou necháme její nádherné ruiny a pomalu se noříme do hnědě-oranžového světa písku a kamení, který na jaře rozsvěcují žluté, oranžové a modré květy divokých rostlin.

Pýcha předchází pád

Palmyra sedí na lemu velké oázy na severovýchodě země, korunovaná všudypřítomnou arabskou pevností na vulkanickém kuželu vysoko nad městem. Aramejci zde trvale žili už ve druhém tisíciletí před Kristem. Město, původně nazývané Tadmor, se nacházelo na cestách obchodních karavan z Antiochie na středomořském pobřeží do Mezopotámie a zároveň bylo významným uzlem Hedvábné stezky, vedoucí z Číny do Evropy. Karavany velbloudů tudy převážely drahé kamení, bavli-

nu, hedvábí, koření nebo ebenové dřevo a město bohatlo z vysokých celních poplatků.

Poté, co Řím v roce 106 našeho letopočtu porazil Nabatejce v jihovýchodní Palestině, zaujala Palmyra pozici Petry (dnešní Jordánsko) jakožto hlavního arabského města na Blízkém východě a zároveň nejdůležitějšího obchodního centra. Vlivem řecké a římské architektury zde ve 2. a 3. století po Kristu vyrůstají honosné paláce, divadla, chrámy.

Za městem vzniká nekropole (pohřebiště) bohatých měšťanů.

Po Palmyře coby kolonii toužil Řím, ovšem roku 261 udělil císař Gallienus městu nezávislost jako projev vděčnosti za pomoc jeho lučičtíků ve válce s Peršany. K ještě větší slávě nakročila Palmyra za vlády okouzující a ambiciózní královny Zenobie. Získala celou Sýrii, zabrala další kus Mezopotámie a ovládla i Egypt a část Malé Asie. Svého syna dokonce